

SLOVENIJA

**OLIMPIJSKI KOMITE
SLOVENIJE
ZDRUŽENJE
SPORTNIH ZVEZ**

ETIČNI KODEKS DELOVANJA V ŠPORTU

ETIČNI KODEKS DELOVANJA V ŠPORTU

(abc) transparency

**Ne požvižgaj se
na nepravilnosti v športu**

SPONZORJI OLIMPIJSKEGA KOMITEJA SLOVENIJE

GLAVNI SPONZOR

VELIKI SPONZORJI

SPONZORJI

PARTNERJI MEDNARODNEGA OLIMPIJSKEGA KOMITEJA

PARTNERJI

PARTNERJI OLIMPIJSKEGA KOMITEJA SLOVENIJE

INSTITUCIONALNI PARTNERJI

Spoštovani!

Moj spoštovani prijatelj Miroslav Cerar povsod, kjer le more, poudari, da doseganje vrhunskih rezultatov za vsako ceno, kaj šele s prevaro, nima nobene vrednosti. Olimpijski komite Slovenije je zavezan k uveljavljanju vrednot v šport in k transparentnemu delovanju.

Kot člani velike olimpijske družine na področju integritete in etike v športu sledimo smernicam, ki jih je postavil Mednarodni olimpijski komite in so prepoznane tudi v Evropski uniji. V tej smeri delujemo vsebinsko in organizirano. Imenovali smo neodvisno etično komisijo, izvajamo številne podporne programe za zaščito pred nepravilnostmi in zlorabami.

Spodbujamo športno vedenje in športno ravnanje. Kot nacionalni olimpijski komite smo dolžni in hočemo spoštovati Olimpijsko listino. V tem mandatu smo obravnavali in sprejeli Etični kodeks Mednarodnega olimpijskega komiteja. Skupaj smo šli še korak dlje in pripravili svoj Etični kodeks, ki je bil sprejet na skupščini Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez. Veliko smo že naredili na tem področju, a želimo to posredovati do vsakega deležnika v športu v Sloveniji. Želimo si, da se kodeks uveljavi v športnih organizacijah, da bodo pri tem naše članice aktivno vključene in uveljavljanje integritete v športu spodbujale tudi med svojimi društvi.

Z odličnim spoštovanjem!

Bogdan Gabrovec, predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez

Dragi športniki, trenerji, pedagogi in športni delavci!

V športu sta medsebojno spoštovanje in dobro sodelovanje izrednega pomena, zato si moramo prav vsi prizadevati k uveljavljanju vrednot olimpizma in fair playa. Sprejemanje vrednot moramo prenašati na mlade in jim biti zgled. Tako bomo ohranili dolgoletno tradicijo športa in njegov pomen v družbi. Občasno pa tudi v športu doživimo nepravilnosti ter neustrezno in neetično ravnanje. S sprejetim kodeksom želi Olimpijski komite Slovenije usmeriti deležnike v športu v smer zglednega športnega ravnanja. Primere, ki temu ne sledijo, pa lahko z uporabo kodeksa tudi obravnavamo in izpostavimo. V športu so pravila zelo jasna in prav je, da se tudi vsi zavedamo svojih pravic. Nikakor pa ne smemo pozabiti na našo odgovornost do sebe, drugih in našega širšega družbenega okolja. Posameznike, športne organizacije in vzgojno-izobraževalne institucije pozivam, da sodelujejo pri uveljavljanju vrednot v športu in prispevajo k celovitemu razvoju športnikov in športa.

Miroslav Cerar, predsednik Slovenske olimpijske akademije

Etični kodeks delovanja v športu je bil sprejet na 48. redni seji Skupščine Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez, ki je bila 1.7.2021 v Ljubljani.

PREAMBULA

Zaradi spodbujanja in ščitenja moralnih in etičnih vrednot športa, temelječ na Etičnem kodeksu Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) ter ob upoštevanju načel Olimpijske listine MOK, Deklaracije MOK o športnikovih pravicah in odgovornostih, Svetovnega protidopinškega kodeksa, Evropske listine o športu, Konvencije Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj, Priporočila Odbora ministrov državam članicam Evropske unije o Kodeksu športne etike sprejema skupščina OKS – ZŠZ naslednji

1 NAMEN

Šport je dejavnost, ki bogati kakovost posameznikovega življenja in zaradi svojih učinkov pomembno vpliva na družbo. Kot tak ima šport izjemne možnosti, da združuje ljudi ne glede na starost ali socialno pripadnost. Upošteva jo Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (OKS – ZŠZ) kot osrednja organizacija civilne sfere športa v Sloveniji z namenom spodbujanja uveljavljanja in varovanja moralnih in etičnih vrednot v športu ter spoštovanja človekovega dostojanstva in varnosti vseh, ki so povezani s športom, sprejema Etični kodeks delovanja v športu (Etični kodeks).

Etični kodeks je zbirka temeljnih etičnih načel, ki spodbujajo k upoštevanju in izvajanju celotnega delovanja v športu.

Etični kodeks je zavezujoč za **deležnike v športu**, kamor spadajo športniki, njihovi spremljevalci, strokovni delavci v športu, sodniki, organizatorji tekmovanj, športni funkcionarji in strokovno-organizacijski delavci (prostovoljni, honorarni in profesionalni), športne organizacije, podporniki športa, zaposleni in vsi drugi, ki delujejo v slovenskem športu. Izrazi, uporabljeni v moški slovnični obliki, so mišljeni kot nevtralni za ženske in moške.

2 NAČELA

V hitro spreminjajočem se in globaliziranem svetu lahko deležniki v športu bistveno pripomorejo k trajnostnemu in demokratičnemu razvoju športa kot celote. To zahteva odgovorno ravnanje, ki temelji na preglednosti, celovitosti, odgovornosti in obveznosti ter na sodelovanju in vključenosti pa tudi na načelih dobrega vodenja.

Vrednote in temeljna načela, opredeljena v Etičnem kodeksu, spodbujajo športne vrednote, kot je osebna integriteta, ter določajo ravnanje in odnose med deležniki v športu pa tudi z zunanjimi deležniki pri načrtovanju in izvajanju športnih dejavnosti.

2.1 Osredinjenost na športnike

Osrednjo vlogo v športu imajo športniki. Za delo z njimi so potrebni osebna integriteta, etičen pristop in pedagoška oz. andragoška usmerjenost vseh sodelujočih oseb.

2.2 Upoštevanje pravil in predpisov

Deležniki v športu so dolžni spoštovati veljavno nacionalno zakonodajo, svoja avtonomna pravila, predpise OKS – ZŠZ, predpise MOK in drugih pristojnih mednarodnih športnih organizacij, načela dobre poslovne prakse in splošne etične principe.

Deležniki v športu se borijo proti doppingu v športu, nehumanemu delu s športniki, navijaškemu nasilju, prirejanju športnih rezultatov, kršenju človekovih pravic in drugim nedovoljenim manipulacijam v športu.

2.3 Toleranca, spoštovanje in dostojnost

Toleranca in spoštovanje sta osnova za medsebojno zaupanje in sodelovanje. Vzajemno spoštovanje in varovanje osebnega dostojanstva ter osebnostnih pravic zagotavljajo pravično in konstruktivno sodelovanje ter varujejo edinstvenost in raznolikost.

Nedopustno je vsako nasilje in vsaka diskriminacija na podlagi osebnih okoliščin (npr. na podlagi rase, nacionalnega ali socialnega izvora, jezika, narodnosti, vere, spola, spolne usmerjenosti ali političnih prepričanj).

2.4 Preglednost

Vsi postopki sprejemanja odločitev in osnovna dejstva, ki so pomembna za deležnike v športu, morajo biti čim bolj pregledni in izpeljani z največjo mero skrbnosti. To velja tudi za vse odločitve na finančnem in kadrovskem področju ter za sprejemanje in spreminjanje tekmovalnih pravil.

Pri obdelavi osebnih podatkov sta zagotovljeni zaupnost in skladnost s smernicami na področju varovanja osebnih podatkov.

2.5 Integriteta v športu

Deležniki v športu so dolžni zastopati svoje športne interese pregledno in odgovorno. Integriteta zahteva postopke odločanja, ki so neodvisni od osebnih interesov in predsodkov. Vsakršno potencialno nasprotje interesov mora biti pravočasno in na pravi način razkrito.

Vabila, darila ter druge materialne in nematerialne koristi se lahko sprejmejo ali dajo le na pregleden način, ki ne presega okvira, ki je po uveljavljenih običajih sprejemljiv za posamezen primer.

2.6 Vzdržnost in odgovornost za prihodnost

V imenu varovanja prihodnosti za prihodnje generacije se deležniki v športu zavezujejo upoštevati celostno vzdržno politiko, ki zagotavlja ustrezno ravnovesje spoštovanja okolja, gospodarskih zahtev in družbenih vidikov.

3 PRIMERI PRIPOROČLJIVIH RAVNANJ

Ključna elementa športa sta upoštevanje pravil in fair play.

V športu so v duhu načel etičnega delovanja vsi deležniki v športu zavezani ravnati na način priporočljivih ravnanj, npr.:

- spoštovati dostojanstvo preostalih deležnikov v športu;
- ne sodelujejo in tudi ne spodbujajo drugih k sodelovanju pri športnih stavah, pri katerih lahko s svojim aktivnostmi kakor koli vplivajo na rezultat ali pri katerih razpolagajo z informacijami, ki niso javne;
- spoštujejo dogovorjen način komuniciranja pri zagotavljanju pogojev za korektno zunanjo in notranjo komunikacijo;
- pri dostopu do občutljivih informacij dosledno in brez omejitev spoštujejo načela zaupnosti in varovanja tajnosti podatkov;
- če opazijo nepravilnosti in dejanja, ki so v nasprotju z etiko, o tem obvestijo vodstva športne organizacije oziroma druge pristojne organe ali Komisijo za etična vprašanja športa OKS – ZŠZ.

3.1 Športnik:

- na tekmovanjih nastopa športno, pošteno in po svojih najboljših močeh;
- trenira in tekmuje na čist način, kar pomeni, da so zanj nesprejemljive vsaka oblika dopinga ter uporaba drugih prepovedanih sredstev in postopkov;
- spoštuje sotekmovalce, strokovno vodstvo, sodnike in druge udeležence v športu.

3.2 Strokovni delavec v športu:

- strokovno delo v športu izvaja strokovno, pošteno in odgovorno;
- spodbuja igralce, da na tekmovanjih nastopajo športno in po svojih najboljših močeh;
- je s svojim obnašanjem na športnih aktivnostih vzornik športnikom, ki jih trenira;
- spoštuje športnike, sodelavce, sodnike in druge udeležence v športu;
- deluje po uveljavljenih pedagoških principih, še posebej pri delu z mlajšimi športniki;
- je posebej pozoren, da pri delu z mladoletnimi športniki stremi k zagotavljanju pozitivne športne izkušnje ter poskuša po svojih najboljših močeh ustvarjati okolje, ki je skladno s splošnimi etičnimi principi v športu in s principi posebnega varstva ter ščitenja pravic mladoletnih športnikov;
- skrbi za svoj stalen osebni in strokovni razvoj.

3.3 Sodnik:

- sojenje opravlja strokovno, pošteno in odgovorno;
- od nikogar ne sprejema nobenih daril ali kakršnih koli drugih ugodnosti, kar bi lahko vplivalo na objektivnost sojenja;
- ne dopušča, da pritiski drugih deležnikov vplivajo na objektivnost njegovega sojenja.

3.4 Organizator tekmovanj:

- upošteva veljavne varnostne standarde za posamezna tekmovanja;
- upošteva predpise in priporočila ravnanja z navijači in obiskovalci športnih prireditev;
- omogoča vsem tekmovalcem in spremljevalcem enakovredne in poštene pogoje, ki nimajo vpliva na rezultate tekmovanja.

3.5 Športni funkcionar in strokovno-organizacijski delavec:

- si s svojim delovanjem prizadeva biti vzor drugim deležnikom v svoji organizaciji in širši javnosti;
- pri opravljanju svojih dolžnosti ne sme zlorabljati svojega položaja, še posebej ne sme izkoriščati svoje funkcije za zasebne cilje in koristi;
- ravna s sredstvi, ki so mu zaupana v okviru njihovih pooblastil, gospodarno in na način, da bo z njihovo porabo dosežen čim boljši učinek;
- je ves čas delovanja in tudi po izteku mandata dolžen informacije, pridobljene v povezavi z opravljanjem funkcije, uporabljati le za namene opravljanja funkcije;
- se izloča iz odločanja, pri čemer je predlog odločitve v povezavi s finančno-materialnimi zadevami kakor koli povezan z njegovim poklicnim položajem (vključno z družinskimi člani), ki lahko pomeni navzkrižje interesov;
- ne sme popustiti morebitnim pritiskom političnih subjektov in je dolžen zavarovati principe avtonomnega delovanja športne organizacije;
- je pozoren na primeren način komuniciranja znotraj organizacije, do medijev in širše javnosti.

3.6 Športne organizacije (zveze, klubi, društva ...)

- skrbijo za načela dobrega upravljanja (ang. good governance) in transparentnost v svojem poslovanju;
- promovirajo načela dobre prakse in splošne etične principe delovanja v športu;
- ustvarjajo varno, zdravo in inkluzivno okolje za vse športnike;
- delujejo po principih posebnega varstva in ščitenja pravic pri delu z mladoletnimi športniki;
- zagotavljajo pravne in druge mehanizme, ki zavezujejo organizacijo k spoštovanju splošnih etičnih predpisov v športu in urejajo načine ukrepanja v primerih njihove kršitve.

4 KONČNE DOLOČBE

Etični kodeks začne veljati z dnem sprejetja na seji Skupščine OKS – ZŠZ.

Ob neskladnosti med notranjimi akti članic OKS – ZŠZ in Etičnim kodeksom veljajo določbe Etičnega kodeksa. Članice OKS – ZŠZ morebitne neskladnosti svojih notranjih aktov z Etičnim kodeksom uskladijo v enem letu.

Za podrobnejšo razlago določb Etičnega kodeksa se po potrebi uporabijo določila aktov, ki so naštetih v preambuli Etičnega kodeksa.

Kršitve določb Etičnega kodeksa obravnavajo pristojni organi OKS – ZŠZ in športnih organizacij, članic OKS – ZŠZ.

Ljubljana, 8. 6. 2021

KOMISIJA ZA ETIČNA VPRAŠANJA ŠPORTA OKS – ZŠZ

Komisija je delovno telo IO OKS – ZŠZ, ustanovljeno za namene oblikovanja predlogov, uveljavljanja pravil in smernic etičnega in moralnega ravnanja in vedenja na področju športa ter obravnave primerov neprimernega etičnega in moralnega ravnanja in vedenja na področju športa, primerov kršenja načel integritete in drugih primerov nepravilnosti in zlorab, ki se lahko navezujejo na vse udeležence v športu. Podlaga za delo je skrb za integriteto dela v športu, osrednje mesto pripada zaščiti športnikov, vseskozi pa si komisija prizadeva za uveljavitev vrednot, kot so toleranca, spoštovanje, dostojnost vedenja, preglednost in vzdržnost delovanja, odgovornost ter skrb za prihodnost in varovanje okolja. Komisija deluje v skladu s prejetim poslovnikom in v času do sprejetja Etičnega kodeksa OKS – ZŠZ (junij 2021) je kot pravno podlago uporabljala Etični kodeks MOK. Pri delu komisije je zelo pomembna spletna aplikacija Žvižgavka, prek katere se lahko tudi v anonimni obliki prijavijo sumi kršitve etičnega delovanja v slovenskem športu.

Postopek pred komisijo je v skladu s poslovnikom brezplačen in hiter, saj se odločitve načeloma sprejmejo v 6 mesecih. Po prejemu zadeve komisija poskuša v sodelovanju z vsemi deležniki ugotoviti vse relevantne okoliščine očitane kršitve in razišče dejansko stanje, nato pa se odloči, kako bo ukrepala. Komisija sprejema svoje odločitve v obliki mnenj o obravnavanih ravnanjih, sprejema smernice in priporočila s področja etike in integritete v športu ter daje priporočila športnim organizacijam in športnikom, ki so člani organizacij, vključenih v OKS – ZŠZ.

Komisijo za etična vprašanja športa OKS – ZŠZ v mandatnem obdobju 2018–2022 vodi predsednik Bojan Rotovnik, člani pa so Peter Fajfar, Tanja Greif, Janko Turk, Benjamin Zagorc in Maja Smrdu, ki so jih predlagale članice OKS – ZŠZ. Pri njenem delu sodelujeta tudi sekretar komisije Tone Jagodic in Aleš Šolar iz strokovne službe OKS – ZŠZ.

OKS – ZŠZ pri prizadevanju za krepitev integritete in proti neetičnemu delovanju sodeluje tudi z ustrežno službo Mednarodnega olimpijskega komiteja. Članica komisije za etične zadeve Maja Smrdu je bila na skupščini Evropskih olimpijskih komitejev (EOC) junija 2021 izvoljena za članico etične komisije EOC.

PARTNERJI OLIMPIJSKEGA KOMITEJA SLOVENIJE

ZLATI PARTNERJI

SREBRNA PARTNERJA

BRONASTI PARTNERJI

www.olympic.si

